

Peter Uchnár

Illustrationernes fortællinger

Peters Peter Pan

Lærerhæfte

Indholdsfortegnelse

BIBIANA Danmark	Side 1
Om udstillingen	Side 2
Bjerget	Side 3
Undervisningsmaterialet	Side 4
Om Peter Pan	Side 5

Undervisningsmateriale henvendt til
fagene:

Dansk: Fantasi og virkelighed	Side 7
Billedkunst: Peter Pans skygge	Side 10
Musik: Hørespil	Side 13
Engelsk: Home sweet home	Side 16

BIBIANA Danmark

Bibiana Copenhagen bliver nu til Bibiana Danmark. Vi kigger frem mod vores store ambition, som er at skabe et permanent hus for kunst og kultur, for børn, i verdensklasse, og som kommer ud til hele landet.

Et fortsat samarbejde med BIBIANA - International House of Art for Children, i Bratislava – Slovakiet, giver direkte adgang til de bedste børnebogsillustrationer, samarbejde og internationale udstillings- og læringskoncepter. Over de næste tre år arbejder vi herudover på, at udbrede kendskabet til, samt udvikle netværket og udstillings- og undervisningskompetencerne, til Bibiana Danmark i samarbejde med vores partnere, så et permanent hus vil være en publikumssucces fra dag ét.

Om udstillingen

Udstillingen Peter Uchnár - Illustrationernes fortællinger - Peters Peter Pan udfordrer børnelitteraturens vante udtryk og sætter fokus på fortælling, drøm og fantasi og på børns kompetencer som fortællere og formidlere.

På udstillingen kan man opleve flere af Peter Uchnárs store publikationer. Blandt andet har Uchnár ny-illustreret Gullivers rejser, Junglebogen, Brødrene Løvehjerte og Peter Pan. Udstillingen har – som udstillingstitlen antyder – sit hovedfokus på Uchnárs Peter Pan illustrationer.

Udstillingen er at finde på Ørestad Bibliotek på Arne Jacobsens Allé 19, 2300 København S. Desuden har BIBIANA Danmark også et mindre undervisningslokale i Bjerget på Ørestads Boulevard 55 B, 2300 København S, fem minutters gang fra biblioteket.

Faktaboks: Peter Uchnár er født i 1970 i Sobrance i Slovakiet. Han har studeret på the Academy of Fine Arts and Design i Bratislava og har siden hen vundet et hav af kunstpriser for sine illustrationer. Uchnárs malerteknik er sublim, og hans stil er surrealistisk. Han skaber med farver, lys og kontrast en hemmelighedsfuld atmosfære. Hans illustrationer er både æstetiske, kunstneriske og favner samtidig børns magiske fabuleringen.

Bjerget

Bibiana Danmarks undervisningslokale

På udstillingen kan klassen eventuelt deles op. Hvis klassen er af sted med to lærere, kan halvdelen af eleverne begynde på selve udstillingen på Ørestad Bibliotek, mens den anden halvdel af klassen kan opholde sig i Bjerget.

I Bjerget ligger et eksemplar af Peter Pan, som det er muligt for læreren at læse op af. Desuden kan man afspille og høre et kort uddrag af Peter Pans kapitlet 3 ”Følg med, følg med” på både dansk, engelsk og slovakisk.

Bjergets billedlotteri består af en række kopier af Uchnárs illustrationer – ikke kun fra Peter Pan.

Billedlotteriet er tilrettelagt, så eleverne kan arbejde sammen i grupper og fortælle en historie ved at sammensætte flere af illustrationerne på tværs af eventyrene. Det er muligt at sætte illustrationerne op på væggen og dermed placere dem rent tidsmæssigt i forhold til elevernes fortælling. Eleverne kan derpå fortælle historierne for hinanden og forklare, hvorfor de har valgt, som de har.

Undervisningsmaterialet

Dette undervisningsmateriale er tiltænkt 0.-5.-klasse.

Materialet tager udgangspunkt i fortællingen om Peter Pan, dels fra Barries eventyr, dels gennem Uchnárs illustrationer.

I materialets næste afsnit findes et kort handlingsreferat af Barries Peter Pan, som kan være praktisk at læne sig op af i arbejdet med Peter Pan i klassen og på udstillingen.

Herefter følger arbejdsopgaver udspecificeret til fagene: dansk, billedkunst, musik og engelsk.

Til hvert fag er der udviklet et tema og en række arbejdsopgaver med Undervisningsministeriets Fælles Mål 2009 for øje.

Forløbet sigter således mod at understøtte flere af målgruppens trinmål. Eksempelvis skal eleven beskrive illustrationers indhold og historier i billedsamtaler, udtrykke sig ud fra umiddelbar oplevelse af illustrationerne, og desuden udvikle ordforråd og få begyndende kendskab til faglige udtryk og begreber i arbejdet med billeder og billedanalyse.

Elevens rejse fra klassen til udstillingen og tilbage til klassen er bygget op som et klassisk eventyr: hjemme, ude, hjemme, eller som i Peter Pan: London, Ønskeøen, London. En rejse fra det velkendte og sikre ind i det ukendte og usikre.

Udstillingen tager eleven med på en rejse ind i kunstens verden. Forhåbentlig bliver det en rejse, der sætter elevens tanker i gang og prikker til elevens egen fantasi og fortællelyst.

Om Peter Pan

Så godt som alle kender Peter Pan og hans eventyr med Wendy på Ønskeøen. Men der er nok efterhånden flere, der kender Walt Disneys tegnefilm fra 1953 eller P.J. Hogans eventyrfilm fra 2003 end James Matthew Barries oprindelige romanfigur, Peter Pan. Barrie skrev sine historier om Peter Pan både som roman, billedbog, skuespil, børnebog og filmscenario. Det er børnebogen, Peter Uchnár i 2008 nyillustrerede.

I Peter Pan blandes eventyr, fantasi, heltemod og ondskab.

I London bor hr. og fru Darling med deres tre børn: Wendy, John og Michael. Børnenes barnepige er en stor hund, der hedder Nana.

På Ønskeøen bor den godt 6-årige Peter Pan sammen med de Glemte Dreng og feen Klokkeblomst, men der er også havfruer, indianere, den onde Kaptajn Klo, hans sørøvere, en krokodille, en ønskefugl og andre dyr på øen.

Peter Pan plejer at flyve hjem til familien Darling for at høre de godnathistorier, som fru Darling fortæller børnene. Men en dag opdager fru Darling ham. Peter flygter ud af vinduet, men hans skygge når ikke med ham, inden vinduet lukkes.

Peter vender tilbage til familien Darlings hus for at lede efter sin skygge en aften, hr. og fru Darling er i byen. Nana er lukket inde i sit hundehus, fordi hr. Darling er sur på hende. Børnene sover sødt.

Peter Pan og Klokkeblomst finder skyggen, men den vil ikke længere sidde fast på Peter. Peter bliver ked af det, og vækker Wendy med sin gråd. Wendy hjælper ham med at sy skyggen fast. Hun vækker John og Michael, og med lidt tryllestøv fra Klokkeblomst lærer de alle tre at flyve. Peter overtaler dem til at følge med til Ønskeøen. John, Michael, Peter Pan og de Glemte Drengene drager på det ene eventyr efter det andet, mens Wendy laver mad, fortæller godnathistorier og putter drengene, som en rigtig mor.

Ved Havfruernes Lagune redder Peter Pan indianerpigen, Tiger Lilly, fra sørøverne. Sørøverne nedkæmper senere indianerne og tager Wendy, John, Michael og de Glemte Drengene til fange. Peter Pan redder børnene, og sidst i fortællingen slår han den grusomme sørøver Kaptajn Klo ihjel. Wendy, John, Michael og de Glemte Drengene vender tilbage til London. Familien Darling adopterer de Glemte Drengene, mens Peter Pan, der ikke har lyst til at blive voksen, bliver på Ønskeøen

Dansk

Fantasi og virkelighed

Hjemme:

- Tal om Peter Pan. Kender eleverne fortællingen om Peter Pan? Hvor kender de ham fra? Bog eller film? Hvem er Peter Pan? Hvor gammel er han? Hvordan ser han ud?

- Se de seks illustrationer. Hvilke personer/figurer ser eleverne? Hvad sker der på illustrationerne?

- Lad eleverne arbejde i grupper eller individuelt. Bed dem vælge en illustration og lad dem digte en historie, mundtligt eller skriftligt, på baggrund af det valgte billede. Historien kan være opdigtet eller virkelig, alvorlig eller humoristisk. Kernen i historien skal bare være en situation, som billedet kan illustrere.

- Fortællingen Peter Pan emmer af fantasi. Der findes flere fortællinger om mennesker, der rejser fra den virkelige verden ind i et eventyrligt univers, hvor de møder fantastiske eller frygtindgydende væsner. I Peter Pan er det rejsen mellem London og Ønskeøen. Andre eksempler kan være Alice i Eventyrland, Troldmanden fra Oz, Brødrene Løvehjerte, Narnia – Løven, heksen og garderobeskabet og Harry Potter.

o Tal om fantasi. Hvad er fantasi? Hvordan kan man fornemme på et menneske, om han eller hun har fantasi? Har børn mere fantasi end voksne? Hvad er forskellen på at fantasere og drømme, og på at fantasere og lyve?

Ude:

På Ørestad Bibliotek

- Bed eleverne gå gennem udstillingen alene eller i grupper.
- Hvilken illustration – det behøver ikke være fra Peter Pan – kan eleverne bedst lide, og hvorfor?
- Tal om illustrationerne og om illustratorens stil. Farver, former, figurer.
- Hvordan kan man se, at det er den samme illustrator, Peter Uchnár, der har illustreret de forskellige eventyr?

I Bjerget

- Læs op fra kapitel 3 i Peter Pan:
“Jeg tudede ikke, fordi jeg ville have en mor, sagde han ret surt. Jeg tudede, fordi jeg ikke kan få min skygge til at sidde fast. For resten tudede jeg slet ikke. Sådan siger Peter Pan til Wendy”.
- Peter Pan har svært ved at skille virkelighed, fantasi og løgn fra hinanden. Spørg eleverne, om de har oplevet, at nogen har løjet for dem.
- Arbejd med billedlotteriet og lad eleverne i grupper bruge deres fantasi og skabe unikke fortællinger på baggrund af Uchnárs illustrationer. Denne gang –i modsætning til arbejdet i klassen – ved brug af flere illustrationer og gerne fra forskellige eventyr.

Hjemme:

- Tal om udstillingen. Hvad synes eleverne om illustrationerne?
- Bed eleverne fortælle en løgnehistorie mundtligt eller skriftligt. Eleverne kan fortælle om en situation, hvor nogen har løget for dem, eller en situation, hvor de selv har løget for nogen (mor/far/venner). Alternativt kan de opdigte en ny løgnehistorie. Eleverne kan fortælle historierne for hinanden i små grupper eller individuelt foran klassen.
- Mens den enkelte fortæller sin løgnehistorie, kan de øvrige elever tegne/illustrere til.
- Tal om elevernes kunstneriske stil. Hvad er den enkelte elevs kunstneriske karakteristika? Former, farver, figurer.
- Lad eleverne vælge deres bedste illustration til en udstilling i klassen.

Billedkunst

Peter Pans skygge

Hjemme:

- Tal om Peter Pan. Kender eleverne fortællingen om Peter Pan? Hvor kender de ham fra? Bog eller film? Hvem er Peter Pan?

- Vis eleverne de seks Uchnár-illustrationer fra Peter Pan.

- Inddel eleverne i mindre grupper. Hver gruppe vælger/får tildelt én af illustrationerne. Tal om illustrationerne i grupperne:
 - o Hvad forestiller illustrationen?
 - o Fokuser på farver, lys og skygge. Hvilke farver er der i illustrationen? Hvor kommer lyset fra? Hvor er der skygge?
 - o Hvilke stemninger er der i illustrationen?
Er illustrationen hyggelig, uhyggelig, sjov eller andet?
Hvordan hænger farver og stemninger sammen?
 - o Lad hver gruppe fremlægge observationerne for resten af klassen.

- Tal om lys og skygge. Hvad er skygge?

- Skygger tager form efter det lysbrydende objekt, men hvorfor kan skygger så se deforme eller forvredne ud? Lav eksperimenter med forskellige lyskilder, forskellige strukturer i underlag og forskellige vinkler, hvorpå noget lys rammer et objekt.

Ude:

På Ørestad Bibliotek

- Bed eleverne gå gennem udstillingen alene eller i grupper.
- Hvilken illustration – det behøver ikke være fra Peter Pan – kan eleverne bedst lide, og hvorfor?
- Se på illustrationerne med fokus på farver, lys og skygge.
- Tal om lyskilder, forskellige strukturer i underlag og forskellige vinkler, hvorpå lys rammer et objekt i illustrationerne.
- Tal om kunstnerisk stil. Kan man se, at det er den samme illustratør, der har malet billederne?

I Bjerget

- Læs op fra kapitel 3 i Peter Pan:
 - o Peter Pan græder, fordi hans skygge ikke vil sidde fast. Han prøver at lime den fast med sæbe, mens Wendy til sidst syer den fast på ham. Hvordan optræder skyggen i det oplæste kapitel? Hvordan og hvorfor kan Peter Pans skygge falde af i fortællingen?
 - o Arbejd eventuelt også med billedlotteriet.

Hjemme:

- Tal om udstillingen. Hvad synes eleverne om udstillingen og illustrationerne?
- Er eleverne begyndt at tænke mere over lys og skygge omkring dem?
- Sæt eleverne til at tegne hinandens skygge. På stort papir eller med kridt på tavlen eller i skolegården. Leg med lyskilder, forskellige strukturer i underlag og forskellige vinkler, hvorpå lyset rammer den enkelte elev. Eleverne kan indtage forskellige stillinger eksempelvis sidde, stå, gå, løbe, danse, svømme eller flyve.

Musik

Hørespil

Faktaboks: Hørespil er skuespil lavet til radio. Hørespil indspilles ofte med professionelle skuespillere i rollerne, og ofte er det lagt lydeffekter ind for at skabe stemningen.

Hjemme:

Læs mere om hørespil på www.bibianacopenhagen.dk (Link til DR's radio X)

- Tal om Peter Pan. Kender eleverne fortællingen om Peter Pan? Hvor kender de ham fra? Bog eller film? Hvem er Peter Pan?
- Vis eleverne de seks Uchnár-illustrationer fra Peter Pan.
- Del eleverne i mindre grupper. Hver gruppe vælger/får tildelt en af illustrationerne. Tal om illustrationerne i grupperne:
 - o Hvad forestiller illustrationen?
 - o Hvilke figurer optræder?
 - o Hvilke farver og stemninger er der i illustrationen?
 - o Hvordan hænger farver og stemninger sammen?
 - o Lad hver gruppe fremlægge observationerne for resten af klassen
- Tal om hørespil. Hvad er hørespil?
- Eleverne har tidligere talt om sammenspillet mellem farver og stemninger, men prøv også at arbejde med stemninger og lyd.
 - o Bed grupperne lave et kort hørespil til den tildelte illustration baseret på dialog, lydeffekter og eventuelt musikinstrumenter.
 - o Lad hver gruppe afspille hørespillene for resten af klassen.

Ude:

På Ørestad Bibliotek

- Bed eleverne gå gennem udstillingen alene eller i grupper. Fokuser på farver og stemninger i de forskellige illustrationer.
- Hvilken illustration – det behøver ikke være fra Peter Pan – kan eleverne bedst lide, og hvorfor?
- Tal om stemninger i de forskellige illustrationer – gerne på tværs af eventyrene.

I Bjerget

- Lad eleverne lytte til den korte oplæsning fra kapitlet 3 i Peter Pan på dansk, engelsk og slovakisk.
 - o Tal om sprog. Sammenlign lyd, rytme og stemninger i de forskellige sprog.
- Lad eleverne arbejde videre med kapitlet. Lad dem lege med at rappe/syng uddrag fra teksten.
 - o Hvordan får teksten nyt liv? Og hvad gør det for fortællingen at blive omsat til anden form?

Hjemme:

- Tal om udstillingen. Var illustrationerne flotte, fantasifulde eller farlige?
- Var det sjovt at lave og lytte til hørespil?
- Er eleverne blevet mere opmærksomme på stemninger i billeder, fjernsyn, film og musik?
- Hørespil har været mere populære at lave og lytte til tidligere, end de er i dag. Hvordan kan det være? Kan det have noget med fjernsynet at gøre? Tal om fordele og ulemper ved radio og fjernsyn.
- Var det sjovt at høre de forskellige oplæsninger? Hvilket sprog var flottest, hvilket var grimmost? Og hvorfor?

Engelsk

Home sweet home

Hjemme:

- Tal om Peter Pan. Kender eleverne fortællingen om Peter Pan? Hvor kender de ham fra? Bog eller film? Hvem er Peter Pan?
- James Matthew Barrie er forfatteren, der ”opfandt” Peter Pan. Barrie blev født i år 1860 i Forfarshire i Skotland. Han døde i år 1937 i London i England.
 - o Find Skotland og Forfarshire, England og London på kortet.
 - o Hvad er forskellen på skotsk engelsk og britisk engelsk?
- I Peter Pan bor Wendy i begyndelsen med sine brødre og forældre i London, senere tager Wendy og brødrene med Peter Pan til Ønskeøen.
 - o På engelsk hedder Ønskeøen ”Neverland”. Hvad betyder det?
- Vis eleverne de seks Uchnár-illustrationer fra Peter Pan.
 - o Hvad forestiller illustrationen? Farver, former, figurer.
 - o Hvad er et hjem? Hvad vil det sige at føle sig hjemme?
 - o Beskriv børnenes London-værelse og deres hule under jorden på engelsk. Hvilke møbler kan ses i illustrationerne, hvilke farver og så videre.
 - o Bed eventuelt eleverne tegne og beskrive deres eget værelse på engelsk.

Ude:

På Ørestad Bibliotek

- Bed eleverne gå gennem udstillingen alene eller i grupper.
- Se på illustrationerne med fokus på ”location”: Land eller by, indendørs eller udendørs, fantasi eller virkelighed?
 - o Tal om de forskellige steder, om farver og stemninger. Hvor er det rart at være? Hvad gør det rart?
- Hvilken illustration – det behøver ikke være fra Peter Pan – kan eleverne bedst lide, og hvorfor?

I Bjerget

- Læs op fra kapitel 3 i Peter Pan:
 - o Hvem er med i kapitlet? Hvor er de henne? Og hvad sker der i kapitlet?
 - o Wendy, John og Michael ”løber hjemmefra”, idet de vælger at følge med til Ønskeøen. Hvorfor gør de det?
 - o Hvilke af udstillingens illustrationer passer til det oplæste kapitel? Jævnfør billederne fra billedlotteriet.
- Arbejd eventuelt videre med billedlotteriet.

Hjemme:

- Tal om udstillingen. Var illustrationerne flotte, fantasifulde eller farlige?

- Tal igen om "hjem" og det at løbe hjemmefra:

o Hvis eleverne ikke skulle bo, hvor de gør, hvor kunne de så forestille sig at bo?

o Har eleverne nogensinde overvejet/prøvet at løbe hjemmefra? Hvis ja, hvorfor? Og hvor tog de hen?